

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2022. gada 17. novembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Vide – Atkritumi – Direktīva 2008/98/EK – 3. panta 1. punkts – 5. panta 1. punkts – 6. panta 1. punkts – Izraksts materiāls – Jēdzieni “atkritumi” un “blakusprodukts” – Atkritumu stadijas izbeigšanās

Lietā C-238/21

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Landesverwaltungsgericht Steiermark* (Štīrijas federālās zemes Administratīvā tiesa, Austrija) iesniegusi ar 2021. gada 2. aprīļa lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2021. gada 13. aprīlī, tiesvedībā

Porr Bau GmbH

pret

Bezirkshauptmannschaft Graz-Umgebung,

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*] (referents), Tiesas priekšsēdētāja vietnieks L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], kurš pilda pirmās palātas tiesneša pienākumus, tiesneši P. Dž. Švīrebs [*P. G. Xuereb*], A. Kumins [*A. Kumin*] un I. Ziemele,

ģenerālvokāte: L. Medina,

sekretāre: S. Bēre [*S. Beer*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2022. gada 23. marta tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- *Porr Bau GmbH* vārdā – *M. Walcher, Rechtsanwalt,*
- Austrijas valdības vārdā – *F. Boldog, A. Kögl, A. Posch, J. Schmoll* un *E. Wolfslehner,* pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *S. Bourgois, C. Hermes* un *M. Ioan,* pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2022. gada 22. jūnija tiesas sēdē,

* Tiesvedības valoda – vācu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV 2008, L 312, 3. lpp.) 6. panta 1. punktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Porr Bau GmbH* (turpmāk tekstā – “*Porr Bau*”) un *Bezirkshauptmannschaft Graz-Umgebung* (Grācas apkaimes iecirkņa pārvaldes iestāde) par pēdējās minētās konstatējumu, ka lauksaimniecības platībās izraktais materiāls ir atkritumi.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Padomes Direktīvas 75/442/EEK (1975. gada 15. jūlijs) par atkritumiem (OV 1975, L 194, 39. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Padomes Direktīvu 91/156/EEK (1991. gada 18. marts) (OV 1991, L 78, 32. lpp.) (turpmāk tekstā – “Direktīva 75/442”), galvenais mērķis bija cilvēku veselības un vides aizsardzība pret kaitējumiem, ko rada atkritumu savākšana, pārvadāšana, apstrāde, uzglabāšana un noglabāšana. Direktīva 75/442 tika atcelta un aizstāta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/12/EK (2006. gada 5. aprīlis) par atkritumiem (OV 2006, L 114, 9. lpp.), kura pēc tam tika atcelta un aizstāta ar Direktīvu 2008/98.
- 4 Direktīvas 2008/98 6., 8., 11., 22. un 29. apsvērumā ir noteikts:
  - “(6) Jebkuras atkritumu apsaimniekošanas politikas galvenajam mērķim vajadzētu būt atkritumu radīšanas un apsaimniekošanas negatīvās ietekmes uz cilvēku veselību un vidi samazināšanai līdz minimumam. Atkritumu politikai vajadzētu būt vērstai arī uz resursu izmantošanas samazināšanu, un tiem būtu jāveicina atkritumu hierarhijas piemērošana praksē.
  - [..]
  - (8) [..] Turklāt, lai saglabātu dabas resursus, būtu jāveicina atkritumu pārstrāde un pārstrādāto materiālu izmantošana. [..]
  - [..]
  - (11) Izvērtējot tādas izraktas nepiesārņotas augsnes un citu dabiskas izcelsmes materiālu statusu no atkritumu viedokļa, ko lieto citās vietās nekā tajā, kurā tie izrakti, būtu jāņem vērā šīs direktīvas atkritumu definīcija un noteikumi par blakusproduktu vai par stadiju, kad atkritumi vairs nav atkritumi.
  - [..]
  - (22) [..] Lai precizētu atkritumu definīcijas konkrētus aspektus, šajā direktīvā būtu jāprecizē:

[..]

- kad konkrēti atkritumi vairs nav atkritumi, nosakot kritērijus, kas paredz augstu vides aizsardzības pakāpi un labumu videi un tautsaimniecībai; iespējamās atkritumu kategorijas, kurām būtu jāizstrādā specifiskājas un kritēriji stadijai, kad “atkritumi vairs nav atkritumi”, cita starpā ir – būvdarbos un ēku nojaukšanā radušies atkritumi [..] Lai panāktu stadiju, kad “atkritumi vairs nav atkritumi”, reģenerācijas darbība var būt tikpat vienkārša kā atkritumu pārbaude, lai pārlicinātos, vai tie atbilst atkritumu beigu stadijas kritērijiem.

[..]

- (29) Dalībvalstīm atbilstīgi atkritumu hierarhijai un mērķim par pārstrādājamo sabiedrības izveidi būtu jāatbalsta otrreizējo izejvielu – piemēram, makulatūras – izmantošana, un tās kad vien iespējams nedrīkstētu atbalstīt šādu otrreizējo izejvielu apglabāšanu vai sadedzināšanu.”

5 Šīs direktīvas I nodaļā “Priekšmets, darbības joma un definīcijas” ir ietverts 1.–7. pants.

6 Minētās direktīvas 1. pants ir izteikts šādā redakcijā:

“Šajā direktīvā ir paredzēti pasākumi, lai aizsargātu vidi un cilvēku veselību, novēršot vai samazinot atkritumu rašanās un apsaimniekošanas negatīvo ietekmi un palīdzot mazināt resursu izmantošanas vispārējo ietekmi, un veicinot tādas izmantošanas efektivitāti.”

7 Direktīvas 2008/98 3. pantā “Definīcijas” ir paredzēts:

“Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “atkritumi” ir jebkura viela vai priekšmets, no kā īpašnieks atbrīvojas, ir nodomājis atbrīvoties vai ir spiests atbrīvoties;

[..]

- 15) “reģenerācija” ir jebkura darbība, kuras rezultātā atkritumus izmanto kādam lietderīgam nolūkam, aizstājot citus materiālus, kuri savukārt būtu izmantoti kādu noteiktu funkciju veikšanai, vai arī atkritumus sagatavo šādas funkcijas pildīšanai iekārtā vai tautsaimniecībā plašākā nozīmē. II pielikumā izklāstīts reģenerācijas darbību saraksts, kas nav izsmeļošs;

- 16) “sagatavošana atkārtotai izmantošanai” ir jebkura tāda reģenerācijas darbība kā pārbaudīšana, tīrīšana un labošana, kuras rezultātā produkti vai sastāvdaļas, kas bija atkritumi, ir sagatavoti, lai tos varētu atkārtoti lietot bez citas priekšapstrādes;

[..]

- 19) “apglabāšana” ir jebkura darbība, kas nav reģenerācija, pat ja tās sekundāras sekas ir vielu vai enerģijas atgūšana. I pielikumā ir apglabāšanas darbību saraksts, kas nav izsmeļošs;

[..].”

8 Direktīvas 2008/98 4. pants “Atkritumu apsaimniekošanas hierarhija” ir šāds:

“1. Atkritumu rašanās novēršanas un apsaimniekošanas tiesību aktos un politikā prioritārā kārtībā izmanto šādu atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju:

- a) atkritumu rašanās novēršana;
- b) sagatavošana atkārtotai izmantošanai;
- c) pārstrāde;
- d) cita tipa reģenerācija, piemēram, enerģijas reģenerācija; un
- e) apglabāšana.

2. Piemērojot 1. punktā minēto atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju, dalībvalstis veic pasākumus, lai veicinātu iespējas, kas sniedz videi nekaitīgāko rezultātu. [..]

[..].”

9 Šis direktīvas 5. panta “Blakusprodukti” 1. punktā ir noteikts:

“Ražošanas procesā radušos vielu vai priekšmetu, kura ražošana nebija šā procesa galvenais mērķis, var uzskatīt nevis par atkritumu, kā minēts 3. panta 1. punktā, bet par blakusproduktu tikai tad, ja ir ievēroti šādi nosacījumi:

- a) vielu vai priekšmetu turpmāk noteikti lieto;
- b) vielu vai priekšmetu var tieši izmantot bez turpmākas apstrādes, izņemot parastu rūpniecisko praksi;
- c) viela vai priekšmets ir radies kā ražošanas procesa neatņemama daļa; un
- d) turpmāka lietošana ir likumīga, proti, viela vai priekšmets atbilst visām attiecīgajām produkta, vides un veselības aizsardzības prasībām konkrētajam lietojumam un neatstāj nelabvēlīgu ietekmi uz vidi un cilvēku veselību.”

10 Saskaņā ar minētās direktīvas 6. pantu “Atkritumu stadijas izbeigšanās”:

“1. Daži konkrēti atkritumi vairs nav atkritumi 3. panta 1. punkta nozīmē, tiklīdz tos reģenerē, tostarp pārstrādā, tiem piemēro kādu darbību un tie atbilst konkrētiem kritērijiem, kas jāizstrādā saskaņā ar šādiem nosacījumiem:

- a) vielu vai priekšmetu parasti lieto konkrētiem nolūkiem;
- b) pastāv tirgus vai pieprasījums pēc šādas vielas vai priekšmeta;
- c) viela vai priekšmets atbilst konkrētajos nolūkos noteiktajām tehniskajām prasībām, kā arī pastāvošajiem tiesību aktiem un produktiem piemērojamiem standartiem; un

d) vielas vai priekšmeta lietošanai nebūs nelabvēlīgas ietekmes uz vidi un cilvēku veselību.

Ja nepieciešams, kritērijos ietver piesārņotājvielu robežvērtības un ņem vērā visu iespējamo vielas vai priekšmeta negatīvo ietekmi uz vidi.

[..]

4. Ja Kopienas mērogā saskaņā ar 1. un 2. punktā izklāstīto procedūru nav izveidoti kritēriji, dalībvalstis var katrā atsevišķā gadījumā izlemt, vai konkrētie atkritumi vairs nav atkritumi, ņemot vērā atbilstīgo judikatūru. [..]”

11 Šīs direktīvas 11. panta “Atkārtota izmantošana un pārstrāde” 2. punktā ir noteikts:

“Lai sasniegtu atbilstību šīs direktīvas mērķiem un Eiropā veidotu pārstrādājošu sabiedrību ar augstu resursu efektivitātes līmeni, dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai sasniegtu šādus mērķus:

[..]

b) līdz 2020. gadam līdz vismaz 70 % pēc svara palielināt nebīstamo būvgružu un ēku nojaukšanas atkritumu, kas nav atkritumu saraksta 17 05 04 kategorijā definētie dabiskie materiāli, sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādei un citai materiālai reģenerācijai, tostarp aizbēršanai, izmantojot atkritumus kā citu materiālu aizstājējus.”

12 Direktīvas 2008/98 II pielikumā uzskaitīto reģenerācijas darbību skaitā ietilpst tostarp “apstrāde augsnē, kā rezultātā labumu gūst lauksaimniecība vai kā rezultātā notiek ekoloģiski uzlabojumi”.

Austrijas tiesības

13 *Abfallwirtschaftsgesetz 2002* (2002. gada Federālais atkritumu apsaimniekošanas likums) 2. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Šajā Federālajā likumā atkritumi ir jebkura kustama manta,

1. no kuras tās īpašnieks ir nodomājis atbrīvoties vai ir atbrīvojies, vai

2. kura ir jāsavāc, jāuzglabā, jātransportē un jāapstrādā kā atkritumi, lai nekaitētu sabiedrības interesēm (1. panta 3. punkts).”

14 Saskaņā ar šī likuma 5. panta 1. punktu:

“Ciktāl noteikumos, kas attiecas uz 2. punktu vai Direktīvas 2008/98 par atkritumiem 6. panta 2. punktu, nav noteikts citādi, esošās vielas tiek uzskatītas par atkritumiem tikmēr, kamēr tās vai no tām iegūtās vielas netiek tieši izmantotas kā izejvielu vai no primārajām izejvielām saražotu produktu aizstājējas. Īstenojot sagatavošanu atkārtotai izmantošanai 2. panta 5. punkta 6. apakšpunkta izpratnē, atkritumu stadijas izbeigšanās tiek konstatēta, beidzoties šai reģenerācijas darbībai.”

Pamatlietas fakti un prejudiciālie jautājumi

- 15 Vairāki lauksaimnieki vērsās pie *Porr Bau*, lai iegūtu no tās izraktus materiālus zemes rekultivēšanas un ražojošo lauksaimniecības platību uzlabošanai. Tobrīd nebija skaidrs, vai šis uzņēmums varētu izpildīt viņu lūgumu. Vēlāk, ņemot vērā šo lūgumu, *Porr Bau* izvēlējās atbilstošu būvprojektu, kurā ieguva šos materiālus. Tādējādi šī sabiedrība piegādāja pieprasīto materiālu, proti, A1 kvalitātes kategorijas nepiesārņotu augstākās kvalitātes izraktu materiālu, kas saskaņā ar Austrijas tiesībām attiecībā uz izraktu augsni ir augstākā kvalitātes kategorija. Saskaņā ar šīm tiesībām šāda materiāla izmantošana ir piemērota šādai teritorijas pielāgošanai un ir atļauta.
- 16 2018. gada 4. maijā *Porr Bau* lūdza Grācas apkaimes iecirkņa pārvaldes iestādi konstatēt, ka tās piegādātais izraktais materiāls nav atkritumi un – pakārtoti –, ka plānotie darbi nav darbība, uz kuru attiecas pienākums veikt iemaksu par piesārņoto platību.
- 17 Ar 2020. gada 14. septembra lēmumu šī iestāde konstatēja, ka minētais materiāls ir atkritumi 2002. gada Federālā atkritumu apsaimniekošanas likuma 2. panta 1. punkta izpratnē un ka tā atkritumu stadija nav izbeigta, pamatojoties galvenokārt uz to, ka nav ievēroti Federālajā atkritumu apsaimniekošanas plānā paredzētie formālie kritēriji.
- 18 *Landesverwaltungsgericht Steiermark* (Štīrijas federālās zemes Administratīvā tiesa, Austrija), kurā *Porr Bau* apstrīdēja šo lēmumu, jautā, vai attiecīgais izraktais materiāls ir jākvalificē kā “atkritumi” Direktīvas 2008/98 izpratnē. Turklāt šī tiesa norāda, ka šādā gadījumā tai būtu jāpārbauda, vai atkritumu stadija ir izbeigusies.
- 19 Šī tiesa uzsver, ka minētais materiāls ir pakļauts pārbaudīšanai un tālab to nevar tieši izmantot. Tā norāda, ka šajā gadījumā materiāls tika izmantots lauksaimniecības struktūru uzlabošanai, ka bija pieprasījums pēc materiāla, ka tehniskās prasības tika ievērotas un ka nebija arī kaitīgas ietekmes uz vidi vai veselību. Turklāt šādas pieejas mērķis esot novērst atkritumu rašanos un ar šādu materiālu aizstāt izejvielas.
- 20 Iesniedzējtiesa norāda, ka saskaņā ar Austrijas tiesībām atkritumu stadija izbeidzas tikai ar divām darbībām, proti, pirmkārt, sagatavošana atkārtotai izmantošanai pārbaudīšanas, tīrīšanas vai labošanas veidā un, otrkārt, attiecīgo materiālu faktiskā izmantošana, lai aizstātu izejvielas. Izraktam materiālam piemērojami kritēriji esot vēl stingrāki, jo sagatavošana atkārtotai izmantošanai tā atkritumu stadiju neizbeidz. Tādējādi šī tiesa uzskata, ka saskaņā ar pašlaik Austrijā spēkā esošajām tiesībām un vispārpieņemto interpretāciju atkritumu stadijas izbeigšanās – pretēji Savienības tiesībām – ir ierobežota.
- 21 Lai gan attiecīgais izraktais materiāls ietilpst augstākajā kvalitātes kategorijā un no tehniskā un juridiskā viedokļa tas ir piemērots attiecīgo lauksaimniecības platību uzlabošanai, Federālajā atkritumu apsaimniekošanas plānā paredzētie formālie kritēriji – ja tos interpretē šauri – varētu būt šķērslis šī materiāla atkritumu stadijas izbeigšanai.
- 22 Tādējādi iesniedzējtiesa uzskata, ka tāda darbība kā lauksaimniecības platību uzlabošana ar izrakto materiālu, kas tiek izmantota izejvielu aizstāšanai un kas ir nepieciešama saskaņā ar Direktīvā 2008/98 paredzēto atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju, esot liegta. Rodoties šīs direktīvas mērķiem pretējs stimuls izmantot primārās izejvielas un apglabāt tādas otrreizējās izejvielas kā izrakto materiālu, kas ir pilnībā piemērots reģenerācijai.

23 Šajos apstākļos *Landesverwaltungsgericht Steiermark* (Štīrijas federālās zemes Administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai Direktīvas [2008/98] 6. panta 1. punktam pretrunā ir valsts tiesiskais regulējums, atbilstoši kuram atkritumu stadijas beigas ir konstatējamas tikai tad, kad atkritumi vai esošās vielas, vai no tām iegūtās vielas tiek tieši izmantotas kā izejvielu vai no primārajām izejvielām saražotu produktu aizstājējas vai tika sagatavotas atkārtotai izmantošanai?

Gadījumā, ja uz pirmo jautājumu tiek atbildēts noliedzoši:

2) Vai Direktīvas 2008/98 6. panta 1. punktam pretrunā ir valsts tiesiskais regulējums, atbilstoši kuram izraktā materiāla atkritumu stadijas beigas var tikt agrākais konstatētas brīdī, kad tiek aizstātas izejvielas vai no primārajām izejvielām saražotie produkti?

Gadījumā, ja uz pirmo un/vai otro jautājumu tiek atbildēts noliedzoši:

3) Vai Direktīvas 2008/98 6. panta 1. punktam pretrunā ir valsts tiesiskais regulējums, atbilstoši kuram izraktā materiāla atkritumu stadija nevar beigties, ja pilnībā vai daļēji netiek ievērotas formālās prasības (it īpaši uzskaites un dokumentācijas pienākumi), kurām nav ar vidi saistītas ietekmes uz veikto pasākumu, lai gan izraktais materiāls neapšaubāmi nesasniedz robežlielumu (kvalitātes klasi), kas ir jāievēro saistībā ar paredzēto konkrēto izmantošanas mērķi?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

24 Ievadā jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ar LESD 267. pantu iedibinātajā sadarbībā starp valstu tiesām un Tiesu procedūrā Tiesai ir jāsniedz valsts tiesai noderīga atbilde, kas ļautu izlemt tās izskatīšanā esošo strīdu. Šajā nolūkā Tiesai vajadzības gadījumā ir jāpārformulē tai uzdotais jautājums. Turklāt Tiesai var nākties ņemt vērā tādas Savienības tiesību normas, uz kurām valsts tiesa sava jautājuma izklāstā nav atsaukusies (spriedums, 2022. gada 1. augusts, *Uniqa Asigurări*, C-267/21, EU:C:2022:614, 21. punkts un tajā minētā judikatūra).

25 Tiesai ir arī jāatbild uz uzdotajiem jautājumiem, pamatojoties uz iesniedzējtiesas, kurai šajā ziņā vienīgajai ir kompetence, definēto valsts tiesisko regulējumu un faktiskajiem apstākļiem, un jāsniedz tai visi Savienības tiesību interpretācijas elementi, kas tai ļautu izvērtēt šī tiesiskā regulējuma atbilstību attiecīgās direktīvas normām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 10. februāris, *Philips Orăștie*, C-487/20, EU:C:2022:92, 21. punkts un tajā minētā judikatūra).

26 Šajā gadījumā iesniedzējtiesa pauž šaubas, vai izraktais materiāls pamatlietā ir “atkritumi” Direktīvas 2008/98 3. panta 1. punkta izpratnē. Šī tiesa norāda, ka viens no tās izskatāmā strīda priekšmetiem ir jautājums, vai nepiesārņots izraktais materiāls, kas atbilstoši valsts tiesiskajam regulējumam ietilpst augstākajā kvalitātes kategorijā, ir jākvalificē kā “atkritumi”.

27 Austrijas valdība apgalvo, ka saskaņā ar Austrijas tiesībām, ja būvprojekta īstenošanas laikā tiek izrakts vai nojaukts materiāls, parasti būvniecības attīstītāja galvenais mērķis ir pabeigt šo projektu, ar šiem materiāliem neradot šķēršļus un izvedot tos no attiecīgās teritorijas ar nodomu no tiem atbrīvoties.

- 28 *Porr Bau* uzskata, ka šajā gadījumā tas tā nav, un apgalvo, ka izraktais materiāls pamatlietā varētu atbilst Direktīvas 2008/98 5. panta 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem un tālab tikt kvalificēts kā “blakusprodukts”.
- 29 Ja šis materiāls tomēr būtu kvalificējams kā “atkritumi”, iesniedzējtiesa norāda, ka tad ir jāveic iemaksa par piesārņotu platību, kā arī jāpārbauda, vai un – attiecīgā gadījumā –, kurā brīdī minētā materiāla atkritumu stadija ir izbeigusies.
- 30 Šajā ziņā jākonstatē, ka saskaņā ar Direktīvas 2008/98 11. apsvērumu, izvērtējot tādas izraktas nepiesārņotas augsnes un citu dabiskas izcelsmes materiālu statusu no atkritumu viedokļa, ko lieto citās vietās, nevis tajā, kurā tie izrakti, būtu jāņem vērā šīs direktīvas atkritumu definīcija un noteikumi par blakusproduktu vai par stadiju, kad atkritumi vairs nav atkritumi.
- 31 Līdz ar to, lai iesniedzējtiesai sniegtu noderīgu atbildi, ir jāuzskata, ka ar jautājumiem, kuri jāizskata kopā, šī tiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2008/98 3. panta 1. punkts, 5. panta 1. punkts un 6. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem pretrunā ir tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru nepiesārņots izrakts materiāls, kas atbilstoši valsts tiesību aktiem ietilpst augstākajā kvalitātes kategorijā, pirmkārt, ir jākvalificē kā “atkritumi”, pat tad, ja ir konstatēts, ka šis materiāls ietilpst “blakusprodukta” jēdzienā, un, otrkārt, tas zaudē atkritumu statusu tikai tad, ja tiek tieši izmantots kā izejvielas un ja tā īpašnieks atbilst formālajiem kritērijiem, kuriem vides aizsardzībā nav nozīmes.

Par izraktā materiāla kvalificēšanu par “atkritumiem” vai “blakusproduktu”

- 32 Direktīvas 2008/98 3. pantā jēdziens “atkritumi” ir definēts kā jebkura viela vai priekšmets, no kā īpašnieks atbrīvojas, ir nodomājis atbrīvoties vai ir spiests atbrīvoties.
- 33 Šajā ziņā Tiesa ir vairākkārt nospriedusi, ka “atkritumu” kvalifikācija vispirms ir atkarīga no īpašnieka rīcības un no jēdziena “atbrīvoties” nozīmes (spriedums, 2020. gada 14. oktobris, *Sappi Austria Produktion un Wasserverband “Region Gratkorn-Gratwein”*, C-629/19, EU:C:2020:824, 42. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 34 Runājot par jēdziena “atbrīvoties”, no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka tas ir jāinterpretē, ņemot vērā Direktīvas 2008/98 mērķi, kas saskaņā ar tās 6. apsvērumu ir atkritumu radīšanas un apsaimniekošanas negatīvās ietekmes uz cilvēku veselību un vidi samazināšana līdz minimumam, kā arī LESD 191. panta 2. punktu, kurā noteikts, ka Savienības politika attiecībā uz vidi tiecas panākt augsta līmeņa aizsardzību un pamatojas uz piesardzības un preventīvas darbības principu. No tā izriet, ka jēdzienus “atbrīvoties” un tādējādi arī “atkritumi” Direktīvas 2008/98 3. panta 1. punkta izpratnē nevar interpretēt šauri (spriedums, 2019. gada 4. jūlijs, *Tronex*, C-624/17, EU:C:2019:564, 18. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 35 Konkrētāk – “atkritumu” esamība Direktīvas 2008/98 izpratnē ir jāpārbauda, ņemot vērā visus apstākļus, no kuriem daži var liecināt par to, ka notiek atbrīvošanās vai ir nodoms vai pienākums atbrīvoties no vielas vai priekšmeta Direktīvas 2008/98 3. panta 1. punkta izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 14. oktobris, *Sappi Austria Produktion un Wasserverband “Region Gratkorn-Gratwein”*, C-629/19, EU:C:2020:824, 45. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

- 36 Pie apstākļiem, kas var norādīt uz minēto, pieder fakts, ka attiecīgā viela ir ražošanas vai patēriņa atlieka, proti, produkts, kuru pašu par sevi nav bijis paredzēts saražot un kura iespējamā izmantošana ir jāveic īpašas piesardzības apstākļos tās videi bīstamā sastāva dēļ (spriedums, 2020. gada 14. oktobris, *Sappi Austria Produktion* un *Wasserverband "Region Gratkorn-Gratwein"*, C-629/19, EU:C:2020:824, 46. un 47. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 37 Turklāt no Tiesas judikatūras izriet, ka vielas apstrādes metode vai izmantošanas veids nav noteicošais, lai šo vielu kvalificētu vai nekvalificētu par "atkritumiem", un ka no jēdziena "atkritumi" nav izslēgtas ne vielas, ne priekšmeti, kurus var saimnieciski atkārtoti izmantot. Ar Direktīvu 2008/98 izveidoto uzraudzības un apsaimniekošanas sistēmu ir paredzēts attiecināt uz visām vielām un priekšmetiem, no kurām īpašnieks atbrīvojas, pat ja tām ir komerciāla vērtība un tās tiek savāktas komerciālā nolūkā, lai pārstrādātu, atgūtu vai atkārtoti izmantotu (spriedums, 2020. gada 14. oktobris, *Sappi Austria Produktion* un *Wasserverband "Region Gratkorn-Gratwein"*, C-629/19, EU:C:2020:824, 48. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 38 Turklāt īpaša uzmanība jāpievērš apstāklim, vai aplūkotā viela vai priekšmets nav vai vairs nav noderīgs tā īpašniekam, un tādējādi šī viela vai priekšmets šim īpašniekam būtu apgrūtinājums, no kura tas vēlētos atbrīvoties. Ja tas patiešām tā ir, pastāv risks, ka šis īpašnieks atbrīvosies no tam piederošās vielas vai priekšmeta veidā, kas var radīt kaitējumu videi, proti, to izmetot, izgāžot vai nekontrolēti apglabājot. Ja uz šo vielu vai priekšmetu attiecas jēdziens "atkritumi" Direktīvas 2008/98 izpratnē, uz to ir attiecināmi šīs direktīvas noteikumi, kas nozīmē, ka minētās vielas vai priekšmeta reģenerācija vai apglabāšana ir jāisteno, neapdraudot cilvēku veselību un neizmantojot procedūras vai metodes, kuras varētu radīt kaitējumu videi (spriedums, 2020. gada 14. oktobris, *Sappi Austria Produktion* un *Wasserverband "Region Gratkorn-Gratwein"*, C-629/19, EU:C:2020:824, 49. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 39 Šajā ziņā varbūtības pakāpe, ka viela vai priekšmets tiks atkārtoti izmantoti bez iepriekšējas pārstrādes, ir atbilstīgais kritērijs, lai novērtētu, vai tie ir vai nav atkritumi Direktīvas 2008/98 izpratnē. Ja papildus vienkāršai iespējai attiecīgo vielu vai priekšmetu atkārtoti izmantot īpašniekam šāda rīcība sniedz arī ekonomisku ieguvumu, šādas atkārtotas izmantošanas varbūtība ir liela. Šādā gadījumā attiecīgā viela vai priekšmets var tikt vērtēts nevis kā apgrūtinājums, no kura īpašnieks vēlētos "atbrīvoties", bet gan kā īsts produkts (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 14. oktobris, *Sappi Austria Produktion* un *Wasserverband "Region Gratkorn-Gratwein"*, C-629/19, EU:C:2020:824, 50. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 40 Konkrētās situācijās viela vai priekšmets, kas radies ieguves vai ražošanas procesā, kura galvenais mērķis nav to saražot, var būt nevis atlieka, bet gan blakusprodukts, no kura tā īpašnieks nevēlas "atbrīvoties" Direktīvas 2008/98 3. panta 1. punkta izpratnē, bet kuru tas ir iecerējis izmantot un laist tirdzniecībā – tostarp attiecīgā gadījumā tādu saimnieciskās darbības subjektu vajadzībām, kas nav to saražojuši, – ar tam izdevīgiem nosacījumiem vēlākā procesā, ja vien šī atkārtotā izmantošana ir ne tikai iespējama, bet noteikta, tai nav nepieciešama iepriekšēja pārstrāde un tā ietilpst pastāvīgā ražošanas procesā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 14. oktobris, *Sappi Austria Produktion* un *Wasserverband "Region Gratkorn-Gratwein"*, C-629/19, EU:C:2020:824, 51. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 41 Kā Tiesa ir nospriedusi, nekādā ziņā nebūtu pamatoti attiecināt Direktīvas 2008/98 – kuras mērķis ir nodrošināt, ka atkritumu reģenerācija un apglabāšana notiek, neapdraudot cilvēka veselību un neizmantojot procesus vai metodes, kas varētu radīt kaitējumu videi, – prasības uz vielām vai priekšmetiem, kurus īpašnieks ir iecerējis izmantot vai tirgot ar izdevīgiem nosacījumiem, neatkarīgi no jebkādas reģenerācijas darbības. Tomēr, ņemot vērā pienākumu jēdzienu

“atkritumi” interpretēt plaši, ir jāuzskata, ka tādējādi runa ir tikai par situācijām, kurās attiecīgās vielas vai priekšmeta atkārtota izmantošana ir ne tikai iespējama, bet ir noteikta, un šajā nolūkā nav nepieciešams vispirms izmantot kādu no Direktīvas 2008/98 II pielikumā minētajām atkritumu reģenerācijas procedūrām, un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 14. oktobris, *Sappi Austria Produktion un Wasserverband “Region Gratkorn-Gratwein”*, C-629/19, EU:C:2020:824, 52. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

- 42 No Direktīvas 2008/98 5. panta 1. punkta izriet, ka “blakusprodukts” ir viela vai priekšmets, kas radies ražošanas procesā, kura galvenais mērķis nav ražot šo vielu vai priekšmetu un kurš atbilst noteiktam skaitam nosacījumu, kas uzskaitīti 5. panta 1. punkta a)–d) apakšpunktā.
- 43 Kā izriet no šīs tiesību normas, viela vai priekšmets, kas radies ražošanas procesā, kura galvenais mērķis nav šīs vielas vai produkta ražošana, var tikt uzskatīts nevis par “atkritumiem” 3. panta 1. punkta izpratnē, bet gan par “blakusproduktu” tikai tad, ja ir izpildīti šādi kumulatīvi nosacījumi. Pirmkārt, vielu vai priekšmetu turpmāk noteikti jālieto. Otrkārt, vielu vai priekšmetu ir jāvar tieši izmantot bez turpmākas apstrādes, izņemot parastu rūpniecisko praksi. Treškārt, viela vai priekšmets ir jāsarāž kā ražošanas procesa neatņemama daļa. Ceturtkārt, turpmākai lietošanai ir jābūt likumīgai, proti, vielai vai priekšmetam jāatbilst visām attiecīgajām produkta, vides un veselības aizsardzības prasībām konkrētajam lietojumam un nav jāatstāj nelabvēlīga ietekme uz vidi un cilvēku veselību.
- 44 Vielu vai priekšmetu, kas šīs tiesību normas izpratnē ir “blakusprodukts” Direktīvas 2008/98 5. panta 1. punkta izpratnē, neuzskata par atkritumiem, kuri ietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā. Tālab saskaņā ar šo tiesību normu “blakusprodukta” un “atkritumu” statuss ir savstarpēji izslēdzoši (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 14. oktobris, *Sappi Austria Produktion un Wasserverband “Region Gratkorn-Gratwein”*, C-629/19, EU:C:2020:824, 71. punkts).
- 45 Šajā ziņā Tiesa uzskatīja, ka šīs direktīvas izpratnē naftas kokss, kas tiek ražots mērķtiecīgi vai kas vienlaicīgi rodas no citiem sadedzināmiem naftas produktiem naftas rafinēšanas rūpniecā un noteikti tiek izmantots kā kurināmais naftas rafinēšanas rūpniecā un citu ražotāju enerģijas vajadzībām, nav atkritumi. Ar tādiem pašiem nosacījumiem kūtsmēslus var nekvalificēt par “atkritumiem”, ja tos izmanto kā augsnes mēslojumu likumīgas izkliedēšanas praksē precīzi noteiktos zemesgabalos un ja to uzglabā tikai šādas izkliedēšanas nolūkā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2005. gada 8. septembris, Komisija/Spānija, C-121/03, EU:C:2005:512, 59. un 60. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 46 Iesniedzējtiesai, kurai vienīgajai ir kompetence izvērtēt tajā izskatāmās lietas faktus, ir jāpārbauda, vai, ņemot vērā šī sprieduma 32.–39. punktā atgādinātos apsvērumus, *Porr Bau* patiešām bija nodoms “atbrīvoties” no pamatlietā aplūkotā izraktā materiāla, kas tādējādi būtu atkritumi Direktīvas 2008/98 3. panta 1. punkta izpratnē.
- 47 It īpaši šai tiesai ir jāpārbauda, vai šis izraktais materiāls ir apgrūtinājums, no kura šis būvniecības uzņēmums vēlējas atbrīvoties, un tādēļ pastāvēja risks, ka no šiem atkritumiem tas atbrīvosies veidā, kas var radīt kaitējumu videi, proti, tos izmetot, izgāžot vai nekontrolēti apglabājot.
- 48 Šādos apstākļos Tiesa var sniegt minētajai tiesai jebkādas noderīgas norādes tās izskatīšanā esošās lietas atrisināšanai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 14. oktobris, *Sappi Austria Produktion un Wasserverband “Region Gratkorn-Gratwein”*, C-629/19, EU:C:2020:824, 53. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

- 49 Šajā gadījumā no Tiesai sniegtās informācijas izriet, ka vietējie lauksaimnieki bija skaidri lūguši šāda materiāla piegādi pat pirms pamatlietā aplūkotā materiāla izrakšanas. Pēc tam, kad bija iesniegti atbilstoši būvniecības projekti, padarot pieprasīto izrakto materiālu pieejamu, *Porr Bau*, pamatojoties uz šo lūgumu, apņēmas nodot šo izrakto materiālu, vienojoties par to, ka lauksaimnieki ar tā palīdzību pienācīgā veidā veiks noteiktus lauksaimniecības zemes un platību rekultivēšanas un uzlabošanas darbus. Šādi fakti, ja tie ir pierādīti – kas ir jānosaka iesniedzējtiesai –, šķiet, nepierāda attiecīgā būvniecības uzņēmuma nodomu atbrīvoties no minētā materiāla.
- 50 Līdz ar to ir jāpārbauda, vai pamatlietā aplūkotais izraktais materiāls ir jākvalificē kā “blakusprodukts” Direktīvas 2008/98 5. panta 1. punkta izpratnē.
- 51 Iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai ir izpildīti visi šajā tiesību normā paredzētie nosacījumi, kas atgādināti šī sprieduma 43. punktā.
- 52 Pirmkārt, attiecībā uz šīs direktīvas 5. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzēto nosacījumu, saskaņā ar kuru vielas vai priekšmeta turpmāka lietošana ir noteikta, tiesai šajā gadījumā būs jāpārbauda, vai attiecīgie lauksaimnieki ir stingri apņēmušies saņemt no *Porr Bau* šo pamatlietā aplūkoto izrakto materiālu, lai to izmantotu lauksaimniecības zemes un platību rekultivēšanai un uzlabošanai, kā arī to, vai šis materiāls, kā arī piegādātais daudzums ir faktiski paredzēts minēto darbu veikšanai un stingri attiecas uz šādām vajadzībām.
- 53 Ja minētais materiāls netiek piegādāts nekavējoties, ir jāļauj to uzglabāt saprātīgu laikposmu, kas nodrošinātu pagaidu glabāšanu, līdz tiks veikti darbi, kuriem tas ir paredzēts. Kā izriet no šī sprieduma 45. punktā atgādinātās judikatūras, uzglabāšanas ilgums tomēr nedrīkst pārsniegt to, kas nepieciešams, lai attiecīgais uzņēmums varētu izpildīt savas līgumsaistības (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 3. oktobris, *Brady*, C-113/12, EU:C:2013:627, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 54 Otrkārt, attiecībā uz Direktīvas 2008/98 5. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzēto nosacījumu, saskaņā ar kuru vielu vai priekšmetu jāvar izmantot tieši un bez turpmākas apstrādes, izņemot parastu rūpniecisko praksi, ir jāatgādina, ka no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka pamatlietā aplūkotais izraktais materiāls ir ticis pakļauts kvalitātes kontrolei, kas apliecina, ka tas ir nepiesārņots materiāls, kurš ietilpst augstākajā kvalitātes kategorijā un tiek atzīts par tādu atbilstoši valsts tiesiskajam regulējumam. Tomēr iesniedzējtiesai ir jāpārliedzinās, ka šim materiālam pirms to vēlākas izmantošanas nav nepieciešama nekāda pārstrāde vai apstrāde.
- 55 Treškārt, attiecībā uz Direktīvas 2008/98 5. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzēto nosacījumu un jautājumu, vai minētais materiāls ir *Porr Bau* ražošanas procesa neatņemama sastāvdaļa, ir jānorāda – tāpat kā to secinājumu 41. un 47. punktā ir norādījusi ģenerāladvokāte –, ka izraktā augsne rodas vienā no pirmajiem posmiem, ko parasti veic būvniecībā kā saimnieciskā darbībā, kuras iznākums ir zemes pārveide.
- 56 Ceturtkārt, attiecībā uz nosacījumu, ka turpmākai attiecīgās vielas vai priekšmeta lietošanai ir jābūt likumīgai, Direktīvas 2008/98 5. panta 1. punkta d) apakšpunktā īpaši ir paredzēts, ka viela vai priekšmets atbilst visām attiecīgajām produkta, vides un veselības aizsardzības prasībām konkrētajam lietojumam un neatstāj nelabvēlīgu ietekmi uz vidi un cilvēku veselību.

- 57 Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar iesniedzējtiesas nolēmumā ietvertajām norādēm pamatlietā aplūkotais izraktais materiāls pēc kvalitātes analīzes, kas izdarīta pirms tā atkārtotas izmantošanas, tika klasificēts nepiesārņota izrakta materiāla augstākajā kvalitātes kategorijā, kāda tā ir definēta Austrijas tiesību aktos, it īpaši saistībā ar Federālo atkritumu apsaimniekošanas plānu, kurā noteiktas konkrētas prasības attiecībā uz atkritumu daudzuma, piesārņojošo vielu un to kaitīgās ietekmes uz vidi un cilvēku veselību samazināšanu. Šajā plānā esot arī paredzēts, ka nepiesārņota augstākās kvalitātes materiāla izmantošana ir piemērota un atļauta zemes rekultivēšanai un uzlabošanai.
- 58 Šī izmantošana principā atbilst Direktīvas 2008/98 mērķiem. Jānorāda, ka gruvešu un izrakta augsnes izmantošana būvmateriālu veidā, ciktāl tā atbilst stingrām kvalitātes prasībām, dod būtisku labumu videi, jo tā veicina, kā prasīts šīs direktīvas 11. panta 2. punkta b) apakšpunktā, atkritumu samazināšanos, dabas resursu saglabāšanu, kā arī aprites ekonomikas attīstību.
- 59 Turklāt, kā ģenerāladvokāte norādījusi secinājumā 73. punktā, ir jāuzskata, ka izrakta augstākās kvalitātes kategorijā ietilpstoša materiāla izmantošana lauksaimniecības zemes platību rekultivēšanai un uzlabošanai ļauj ievērot minētās direktīvas 4. pantā noteikto atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju.
- 60 Pretējā gadījumā, ja iesniedzējtiesa nonāktu pie secinājuma, ka pamatlietā aplūkotais izraktais materiāls ir "atkritumi" Direktīvas 2008/98 3. panta 1. punkta izpratnē, tā jautā, vai šīs direktīvas 6. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam pretrunā ir tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru šāda materiāla atkritumu stadija izbeidzas tikai tad, ja tas tiek tieši izmantots kā izejviela un ja tā īpašnieks atbilst formālajiem kritērijiem, kuriem vides aizsardzībā nav nozīmes.

Par izrakto materiālu atkritumu stadijas izbeigšanos

- 61 Saskaņā ar Direktīvas 2008/98 6. panta 1. punktu daži konkrēti atkritumi vairs nav atkritumi, tiklīdz tos reģenerē, tostarp pārstrādā. Atkritumu stadijas izbeigšanās ir atkarīga arī no konkrētiem kritērijiem, kas jānosaka, ievērojot vairākus nosacījumus. Pirmkārt, attiecīgā viela vai priekšmets parasti ir jāizmanto konkrētiem nolūkiem. Otrkārt, jāpastāv tirgum vai pieprasījumam pēc šādas vielas vai priekšmeta. Treškārt, vielai vai priekšmetam jāatbilst konkrētajos nolūkos noteiktajām tehniskajām prasībām, kā arī pastāvošajiem tiesību aktiem un produktiem piemērojamajiem standartiem. Ceturtkārt, vielas vai priekšmeta lietošanai nevar būt nelabvēlīga ietekme uz vidi un cilvēku veselību.
- 62 Iesniedzējtiesa norāda, ka 2002. gada Federālā atkritumu apsaimniekošanas likuma 5. panta 1. punktā ir paredzēts, ka esošo vielu vai no tām iegūto vielu atkritumu stadija izbeidzas, ja šīs vielas tiek tieši izmantotas kā izejviela vai no primārajām izejvielām saražotu produktu aizstājējas vai tiek pabeigta to sagatavošana atkārtotai izmantošanai.
- 63 Tomēr šī tiesa uzsver, ka attiecībā uz izrakto materiālu atkritumu stadija izbeidzas tikai tad, ja šis materiāls tiek izmantots kā aizstājējs izejvielām vai produktiem, kas iegūti no primārajām izejvielām.
- 64 Papildus minētā tiesa norāda, pirmām kārtām, ka reģenerācija, ko veic, īstenojot sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, neizbeidz šāda materiāla atkritumu stadiju. Otrām kārtām, lai konstatētu šīs stadijas izbeigšanos, saskaņā ar Federālo atkritumu apsaimniekošanas plānu esot jāizpilda tādas formālas prasības kā uzskaites un dokumentācijas pienākumi, kuriem vides aizsardzībā neesot nozīmes.

- 65 Tādējādi jāpārbauda, vai Direktīvas 2008/98 6. panta 1. punkts nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru izrakta nepiesārņota materiāla, kas atbilstoši valsts tiesību aktiem ietilpst augstākajā kvalitātes kategorijā, atkritumu stadija izbeidzas tikai tad, ja tas tiek izmantots kā izejvielu aizstājējs un pēc šādu formālu prasību izpildīšanas.
- 66 Pirmkārt, ir jānorāda, ka, lai gan reģenerācijas darbībās, kas uzskaitītas Direktīvas 2008/98 II pielikumā, ietilpst “apstrāde augsnē, kā rezultātā labumu gūst lauksaimniecība vai kā rezultātā notiek ekoloģiski uzlabojumi”, no šīs direktīvas 22. apsvēruma izriet, ka, lai panāktu stadiju, kad atkritumi vairs nav atkritumi, reģenerācijas darbība var būt tikpat vienkārša kā atkritumu pārbaude, lai pārliecinātos, vai tie atbilst atkritumu beigu stadijas kritērijiem.
- 67 Kā secinājumu 65. punktā norādījusi ģenerālvokāte, šis apsvērums ir formulēts Direktīvas 2008/98 3. panta 16. punktā, kurā “sagatavošana atkārtotai izmantošanai” nozīmē tādu reģenerācijas darbību kā “pārbaudīšana, tīrīšana un labošana”, kuras rezultātā produkti vai sastāvdaļas, kas bija atkritumi, ir sagatavoti, lai tos varētu atkārtoti lietot bez citas priekšapstrādes. Šajā normā “sagatavošana atkārtotai izmantošanai” ir skaidri kvalificēta kā reģenerācijas darbība.
- 68 Tālab ir jāuzskata, ka pārbaude, kas ļauj noteikt izrakta materiālu kvalitāti un piesārņojuma vai kontaminācijas klātbūtni tajos, var tikt kvalificēta kā “pārbaudīšana”, kas ietilpst jēdzienā “sagatavošana atkārtotai izmantošanai”, kā tas definēts Direktīvas 2008/98 3. panta 16. punktā. Tādējādi atkritumi, kuriem piemēro šādu “sagatavošanas atkārtotai izmantošanai” darbību, var tikt uzskatīti par reģenerētiem šīs direktīvas 6. panta 1. punkta izpratnē, ja to atkārtotai izmantošanai nav nepieciešama cita priekšapstrāde.
- 69 Otrkārt, iesniedzējtiesai ir jāizvērtē, vai pamatlietā pārbaudīšanas beigās ir ievēroti konkrētie kritēriji, kas noteikti ar 6. panta 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem.
- 70 Attiecībā uz Federālajā atkritumu apsaimniekošanas plānā paredzētajiem formālajiem kritērijiem, kuri attiecas uz pamatlietā aplūkoto izrakta materiālu, ir jānorāda, ka saskaņā ar Direktīvas 2008/98 6. panta 1. punkta otro daļu atkritumu stadijas izbeigšanās kritērijos, ja nepieciešams, ietver piesārņotājvielu robežvērtības un ņem vērā visu iespējamo vielas vai priekšmeta negatīvo ietekmi uz vidi. Turklāt dalībvalstīm šīs direktīvas 6. panta 4. punktā paredzētajos apstākļos ir rīcības brīvība definēt šos kritērijus.
- 71 Līdz ar to, lai gan tādi formālie kritēriji kā iesniedzējtiesas minētie var izrādīties nepieciešami – tostarp, lai garantētu attiecīgās vielas kvalitāti un nekaitīgumu –, tie ir jānosaka tā, lai sasniegtu savus mērķus, neapdraudot Direktīvas 2008/98 mērķu sasniegšanu.
- 72 Šajā gadījumā no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka saskaņā ar šī sprieduma 17. punktā minēto lēmumu vērtējums, ka pamatlietā aplūkotā izraktā materiāla atkritumu stadija nav izbeigusies, galvenokārt bija saistīts ar tādu formālu kritēriju neievērošanu, kuriem vides aizsardzībā nav nozīmes.
- 73 Taču Direktīvas 2008/98 mērķi varētu tikt neievēroti, ja nepiesārņots izraktais augstākās kvalitātes kategorijas materiāls – neraugoties uz atbilstību konkrētiem kritērijiem, kas noteikti saskaņā ar šīs direktīvas 6. panta 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem –, kura īpašības var izmantot lauksaimniecības struktūru uzlabošanai, pēc kvalitātes kontroles, kas ļauj pārliecināties par tā izmantošanas nekaitīgumu videi vai cilvēku veselībai, netiktu uzskatīts par tādu, kura atkritumu stadija ir izbeigusies.

- 74 Proti, ja, kā norāda iesniedzējtiesa, šāda izrakta materiāla atkārtotu izmantošanu kavē formāli kritēriji, kuriem vides aizsardzībā nav nozīmes, šie kritēriji būtu jāuzskata par tādiem, kas ir pretrunā Direktīvas 2008/98 mērķiem, kuri, kā izriet no tās 6., 8. un 29. apsvēruma, ir veicināt šīs direktīvas 4. pantā paredzētās atkritumu apsaimniekošanas hierarhijas piemērošanu, kā arī atkritumu pārstrādi un pārstrādāto materiālu izmantošanu, lai saglabātu dabas resursus un ļautu ieviest aprites ekonomiku. Attiecīgā gadījumā šādi pasākumi apdraudētu šīs direktīvas lietderīgo iedarbību.
- 75 Nav pieļaujams, ka šādi formālie kritēriji apdraud Direktīvas 2008/98 mērķu īstenošanu. Iesniedzējtiesai, kurai vienīgajai ir kompetence interpretēt savas valsts tiesību normas, ir jāpārbauda, vai šajā gadījumā tas tā ir.
- 76 No šiem apsvērumiem izriet, ka, ja pamatlietā aplūkotais izraktais materiāls ir ticis reģenerēts un atbilst visiem konkrētajiem kritērijiem, kas definēti, ievērojot Direktīvas 2008/98 6. panta 1. punkta a)–d) apakšpunktā paredzētos nosacījumus – un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai –, būtu jāuzskata, ka šī materiāla atkritumu stadija ir izbeigusies.
- 77 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka Direktīvas 2008/98 3. panta 1. punkts un 6. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru nepiesārņots izrakts materiāls, kas atbilstoši valsts tiesībām ietilpst augstākajā kvalitātes kategorijā:
- ir jākvalificē kā “atkritumi”, ja tā īpašnieks nav ne nodomājis, ne ir spiests no tā atbrīvoties un ja šis materiāls atbilst šīs direktīvas 5. panta 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem, lai to kvalificētu kā “blakusproduktu”, un
  - tā atkritumu stadija izbeidzas tikai tad, ja tas tiek tieši izmantots kā aizstājējs un ja tā īpašnieks ir izpildījis formālos kritērijus, kuriem vides aizsardzībā nav nozīmes, ja šo kritēriju sekas ir tādas, ka tiek apdraudēta minētās direktīvas mērķu īstenošana.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 78 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu 3. panta 1. punkts un 6. panta 1. punkts

ir jāinterpretē tādējādi, ka

tiem ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru nepiesārņots izrakts materiāls, kas atbilstoši valsts tiesībām ietilpst augstākajā kvalitātes kategorijā:

- **ir jākvalificē kā “atkritumi”, ja tā īpašnieks nav ne nodomājis, ne ir spiests no tā atbrīvoties un ja šis materiāls atbilst šīs direktīvas 5. panta 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem, lai to kvalificētu kā “blakusproduktu”, un**

- tā atkritumu stadija izbeidzas tikai tad, ja tas tiek tieši izmantots kā aizstājējs un ja tā īpašnieks ir izpildījis formālos kritērijus, kuriem vides aizsardzībā nav nozīmes, ja šo kritēriju sekas ir tādas, ka tiek apdraudēta minētās direktīvas mērķu īstenošana.

[Paraksti]